

INFLATION OG FORBRUG 15. februar 2022

ANALYSE

Udarbejdet af
Sofie Holme Andersen
Cheføkonom

Stigende priser rammer overførselsmodtagere hårdest

Priserne – særligt dem på energi – stiger hurtigere for tiden, og det påvirker mest de husholdninger, der bruger den største del af deres indkomst på energiregninger. Det er typisk personer uden for arbejdsmarkedet, der ovenikøbet sjældent har en indkomst, der er stor nok til, at der er penge at lægge til side til opsparing.

Kontakt

Cheføkonom

Sofie Holme Andersen

📞 61 27 58 24

✉️ sha@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- Blandt arbejdsløse udgør energiforbruget 13,7 pct. af det samlede forbrug. Til sammenligning udgør energiforbruget 5,6 pct. blandt lønmodtagere på højeste niveau.
- Fødevarerforbruget målt i kroner varierer markant mere end energiforbruget mellem de forskellige grupper. De fleste grupper bruger 24.000-25.000 kr. om året på energiregninger.
- Personer uden for arbejdsmarkedet bruger en større andel af deres indkomst til forbrug.

Prisstigninger rammer skævt

De seneste måneder er priserne begyndt at stige kraftigere end set de seneste år. Det har betydning for alle forbrugere, men størst betydning for dem, der køber mest af de varer eller tjenester, der er steget mest i pris.

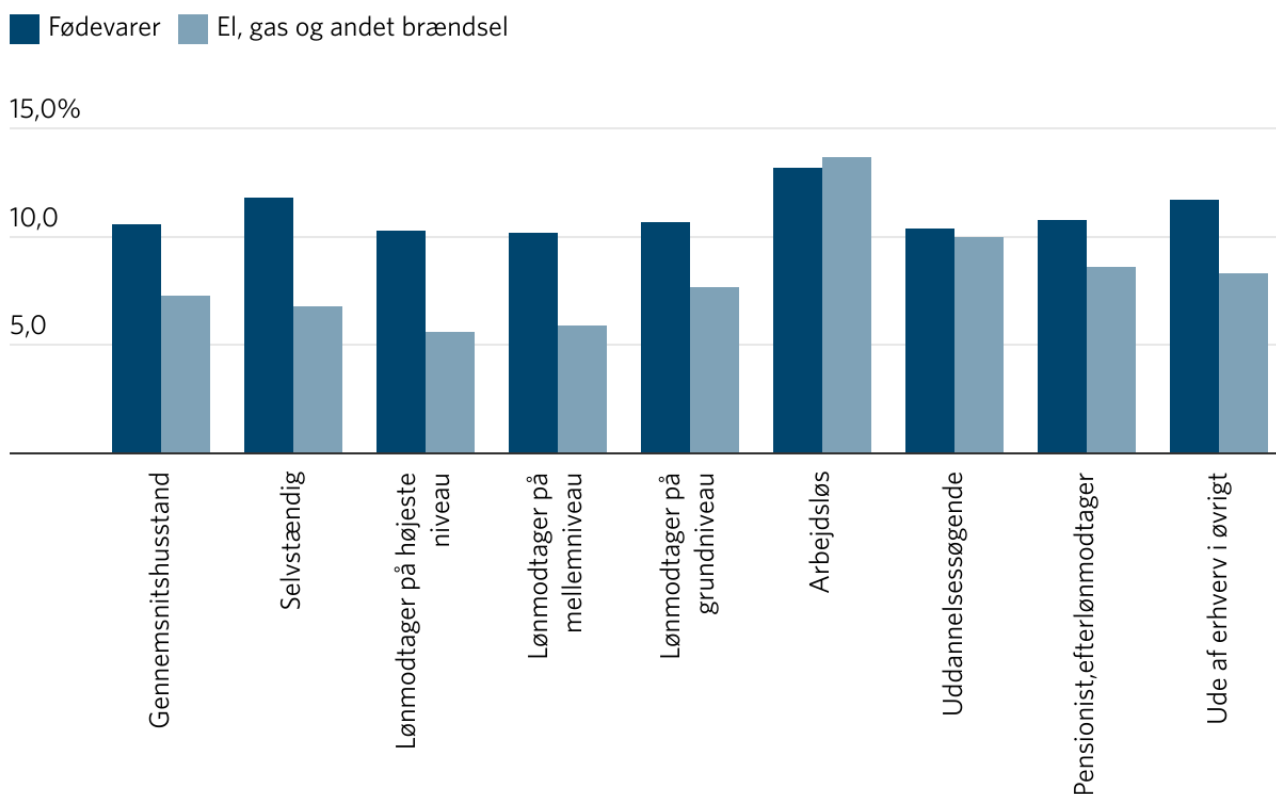
Ser man på inflationen i januar 2022 i forhold til januar 2021, var den på 4,3 pct. Priserne var dermed 4,3 pct. højere end et år tidligere. En stor del af denne stigning skyldes stigninger i priserne på energi – primært elektricitet og gas. Inflationen ekskl. energi var således på 2 pct. i januar 2022. Udover energi er priserne på fødevarer også steget mærkbart – også med 4,3 pct.

Så hvem rammer det så? Umiddelbart rammer det personer uden for arbejdsmarkedet noget hårdere end personer i job. Personer uden for arbejdsmarkedet bruger nemlig en større andel af deres forbrug på netop energiregninger. Det ses af Figur 1. I 2019 gik 13,7 pct. af alle de penge arbejdsløse brugte til at betale energiregninger. Det tilsvarende tal for lønmodtagere på højeste niveau var 5,6 pct.

FIGUR 1

Arbejdsløse bruger den største andel på både fødevarer og energi

Figuren viser forbrugsgruppens andel af det samlede forbrug fordelt på socioøkonomiske grupper for 2019.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Energiforbrug er relativt ens mellem grupperne

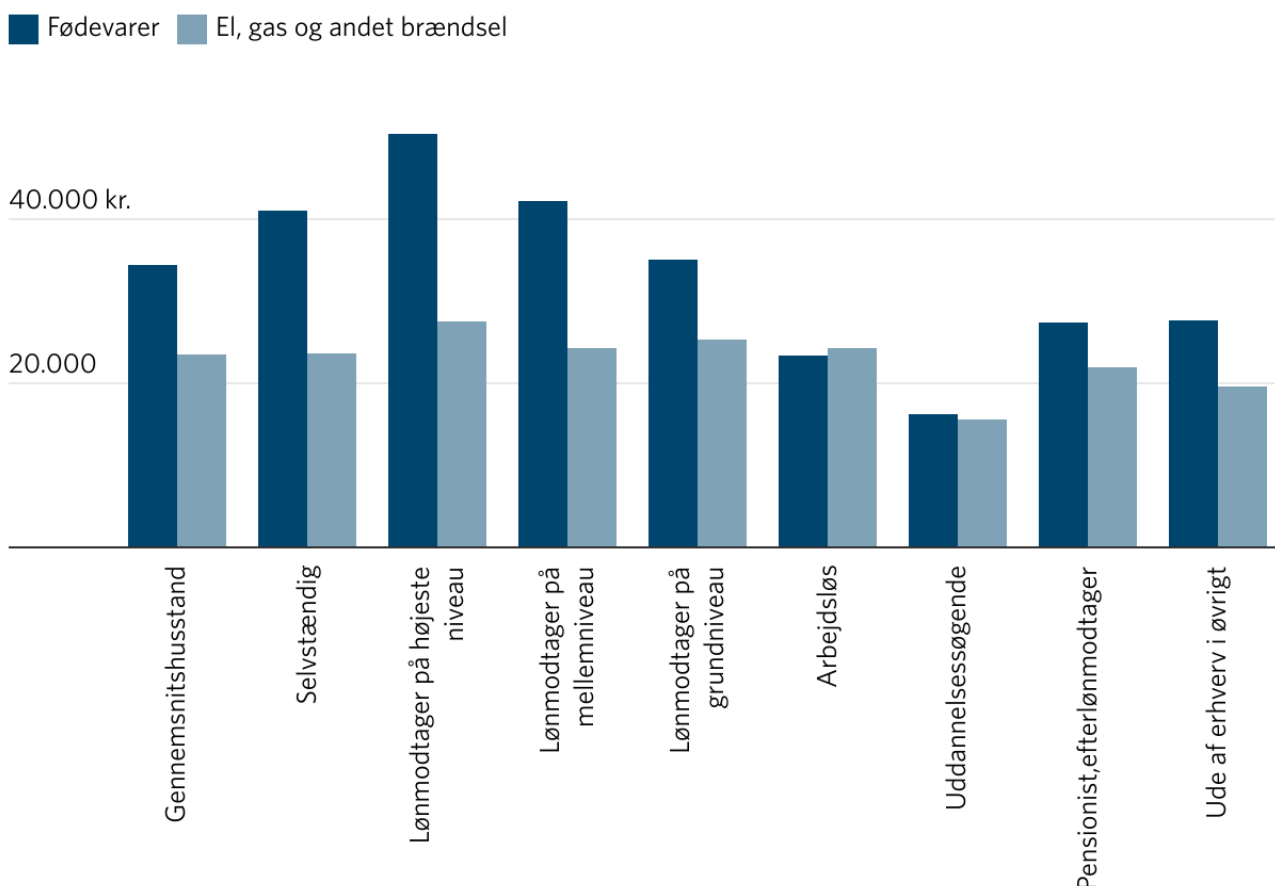
Ligeledes bruger arbejdsløse også en større andel af deres forbrug til fødevarer, om end forskellen er noget mindre. Det kan skyldes, at der er flere muligheder for at øge sit forbrug af fødevarer (bedre kvalitet, mere økologi mv.), end der er for at øge sit energiforbrug. Det fremgår også af Figur 2, hvor fødevareforbruget er tre gange større hos lønmodtagere på højeste niveau i forhold til uddannelsessøgende.

Derimod er energiforbruget langt mere stabilt og ligger for mange af grupperne på 24.000-25.000 kr. om året. Det skyldes, at der er et basisenergiforbrug, man ikke kan undslå sig (f.eks. et tændt køleskab eller en vis temperatur indendørs), og at det resterende energiforbrug primært afhænger af, hvor stort et hus eller hvor lille en lejlighed man har. Det bemærkes her, at elektricitet brugt til at oplade elbiler ikke kan adskilles fra øvrig elektricitet i denne opgørelse.

FIGUR 2

Personer med den højeste løn bruger mest på fødevarer

Figuren viser forbruget på udvalgte forbrugsgrupper fordelt på socioøkonomiske grupper for 2019.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

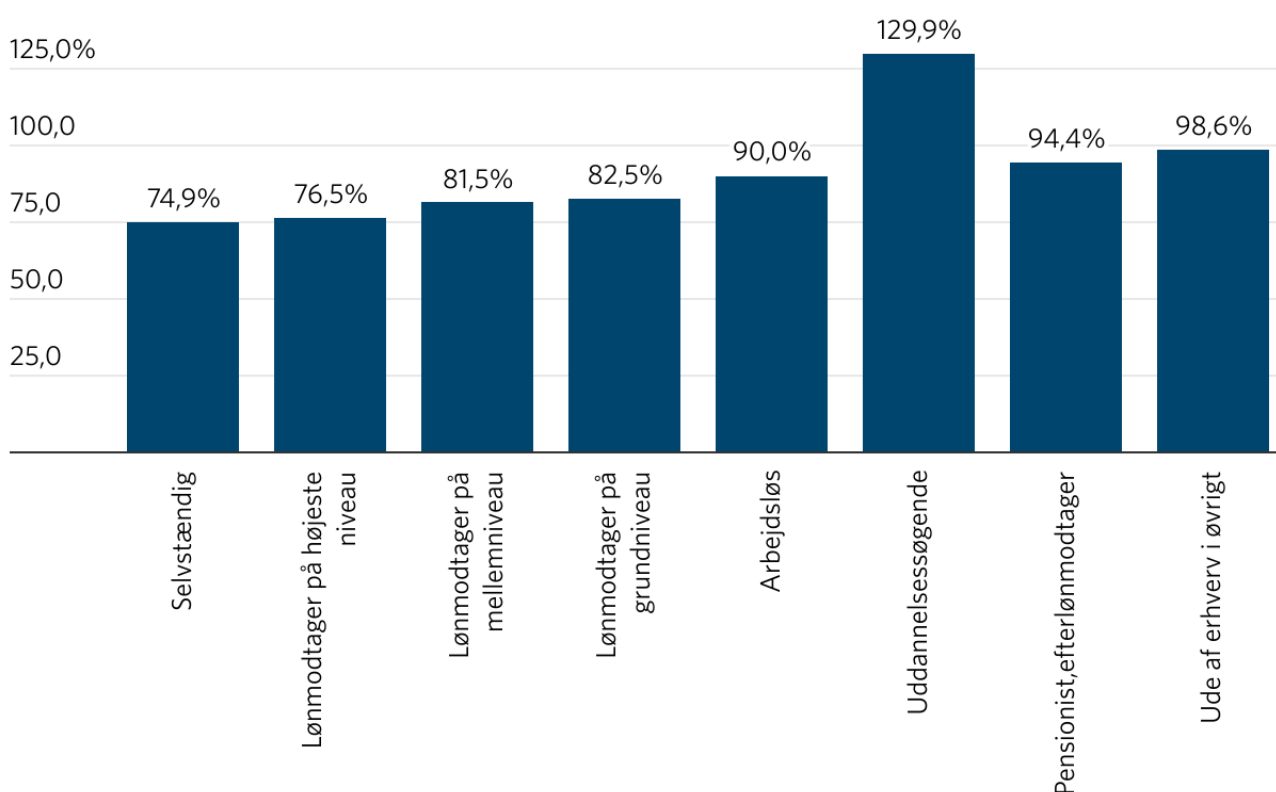
Personer uden for arbejdsmarkedet bruger en større andel af indkomsten

Personer uden for arbejdsmarkedet bruger dermed en større andel af deres penge på de varegrupper, der lige nu er ramt af høje prisstigninger. Men samtidig bruger de også en større andel af deres indkomst og har dermed mindre råderum i økonomien, når større ekstraregninger rammer. Det fremgår af Figur 3, der viser forbrugskvoten for de forskellige persongrupper. Forbrugskvoten er en opgørelse af, hvor stor en del af den disponible indkomst, der går til forbrug. Tjener man for eksempel én mio. kr. efter skat og forbruger 750.000 kr., har man en forbrugskvote på 75 pct. Bemærk her, at beregnet lejeværdi af egen bolig indgår i forbruget.

FIGUR 3

Personer udenfor arbejdsmarkedet bruger en større andel af deres indkomst til forbrug

Figuren viser forbrugskvoten fordelt på socioøkonomiske grupper set som gennemsnit over 1993 til 2016.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Det bemærkes, at uddannelsessøgende har en opgjort forbrugskvote på 130 pct. Dvs. at de bruger 30. pct. mere end deres indkomst. Det skyldes blandt andet, at SU-lån ikke indgår i indkomsten.

Prisstigninger udhuler overførselsmodtageres købekraft

For mange forbrugere vil den næste el- eller varmeregning være markant højere end tidligere, men dog noget de kan håndtere inden for deres normale indkomst eller evt. opsparing. Personer i job vil ligeledes have fået en lønstigning, der i hvert fald kan imødegå noget af den ekstra regning, der kommer fra de stigende priser. For andre vil det dog være et væsentligt større problem, f.eks. personer uden for arbejdsmarkedet. Personer på overførselsindkomst vil nemlig opleve, at prisstigningerne udhuler deres købekraft. Den samlede stigning i forbrugerpriserne i januar 2022 i forhold til januar 2021 var på 4,3 pct. Til sammenligning blev overførselsindkomsterne reguleret med 0,15 pct. pr. 1. januar 2022. Når de så samtidig bruger det meste af deres indkomst, og især bruger den på de varer, der er steget meget i pris, så bliver deres økonomi den kommende tid hurtigt meget presset.